



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.015.02.2023

Pan
Zdzisław Krajewski
Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ul. ks. Piotra Skargi 2
85-018 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/054 Realizacja przez organy administracji publicznej zadań w zakresie reglamentacji i kontroli działalności spalarni

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska ¹ ul. ks. Piotra Skargi 2, 85-018 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Krajewski, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ² , od 1 września 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła: Elwira Jutrowska, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, od 23 grudnia 2002 r. do 31 sierpnia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Kontrola i nadzór nad działalnością podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2023 (I kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Jolanta Szydłowska-Hęsiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/91/2023 z 30 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: „Inspektorat” lub „WIOŚ”.

² Dalej: „Wojewódzki Inspektor”.

³ Czynności kontrolne zakończono 20 września 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Inspektorat zapewnił kontrolę i nadzór nad działalnością podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie.

Wojewódzki Inspektor posiadał informacje o funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego⁶ podmiotach przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie, w tym prowadzących ww. działalność bez wymaganych zezwoleń lub pozwoleń. Sposób gromadzenia danych w tym zakresie, niezbędnych do realizacji zadań organu Inspekcji Ochrony Środowiska, był zgodny z regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi ewidencjonowania takich podmiotów.

Wojewódzki Inspektor uwzględniał podmioty termicznie przetwarzające odpady w analizie ryzyka przeprowadzonej na potrzeby planowania kontroli, włączał te podmioty do planów kontroli, a następnie plany te realizował, jak również prawidłowo wykonywał obowiązki, o których mowa w art. 41a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁷. Rzetelnie przeprowadzał kontrole działalności podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie, uwzględniając określone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska⁸ wewnętrzne zasady prowadzenia kontroli podmiotów korzystających ze środowiska oraz podejmował działania w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Wojewódzki Inspektor podejmował właściwe działania w przypadku każdego uzasadnionego zgłoszenia dotyczącego nieprawidłowości w podmiotach termicznie przetwarzających odpady lub zagrożeń wynikających z prowadzenia takiej działalności. Stosował przewidziane prawem środki pokontrolne, monitorował usunięcie stwierdzonych naruszeń i skutecznie egzekwował administracyjne kary pieniężne wymierzone tym podmiotom.

Wojewódzki Inspektor prawidłowo realizował obowiązki dotyczące współdziałania w zakresie ochrony środowiska z organami, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17 oraz art. 17 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁹, w szczególności w przypadku stwierdzania naruszeń w podmiotach termicznie przetwarzających odpady.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- niedochowania należytej staranności przy weryfikacji wywiązania się przez jeden z podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie z obowiązku nałożonego decyzją wstrzymującą działalność w tym obszarze w związku z naruszeniem wymagań;
- zakresu danych o decyzjach wstrzymujących działalność posiadacza odpadów zmieszanych w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 25 lit. k ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁰.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „województwo”.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, dalej: „ustawa o odpadach”.

⁸ Dalej: „GIOŚ”.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 824 ze zm., dalej: „ustawa o Inspekcji”.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm., dalej: „ustawa o udostępnianiu informacji”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Kontrola i nadzór nad działalnością podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2018-2023 (I kwartał) na terenie województwa funkcjonowało 12 podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie, które prowadziły ww. działalność na podstawie wymaganych pozwoleń lub zezwoleń¹¹. Dziewięć z nich funkcjonowało przez cały okres objęty kontrolą, a w przypadku trzech w 2020 r. posiadane przez nie decyzje wygasły z mocy prawa w związku ze zmianą ustawy o odpadach¹². Instalacje do termicznego przekształcania odpadów eksploatowane przez te podmioty przeznaczone były do przekształcania: odpadów komunalnych (jeden podmiot), osadów ściekowych (jeden podmiot), odpadów niebezpiecznych (cztery podmioty)¹³, odpadów innych niż niebezpieczne (pięć podmiotów). W jednym przypadku była to instalacja do termicznego unieszkodliwiania odpadów organicznych pochodzenia zwierzęcego.

(akta kontroli str. 104)

Gromadzone przez WIOŚ dane dotyczące wskazanych podmiotów ujęte były w prowadzonej w systemie ISK¹⁴ ewidencji zakładów korzystających ze środowiska¹⁵. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że ich źródłem są posiadane przez Inspektorat decyzje zezwalające na termiczne przekształcanie odpadów, a także, że informacje zawarte w BDO¹⁶ wykorzystywane są według potrzeb podczas prowadzenia czynności kontrolnych, głównie w zakresie weryfikacji danych ujętych w ewidencji ilościowo-jakościowej odpadów (prowadzonej przez dany podmiot), sprawozdawczości i terminowości wywiązywania się z obowiązków nałożonych ustawą o odpadach, a tym samym przestrzegania przez kontrolowanego posiadanych decyzji dotyczących gospodarowania odpadami.

(akta kontroli str. 5-15, 85-87, 119)

W latach 2018-2023 (I kwartał) Inspektorat był informowany przez właściwe organy (marszałka, starostę) o wydanych pozwoleń i zezwoleniach obejmujących przetwarzanie odpadów przez ich termiczne przekształcanie¹⁷ oraz o cofnięciu tych pozwoleń i zezwoleń. We wskazanym okresie WIOŚ otrzymał do wiadomości łącznie 22 informacje¹⁸. W 19 przypadkach dotyczyły one wydanych przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹⁹ pozwoleń i zezwoleń obejmujących termiczne przekształcanie odpadów lub zmian posiadanych decyzji, a w jednym przypadku informacji o wygaszeniu pozwolenia. Ponadto we wskazanym okresie

¹¹ Pozwolenie zintegrowane – osiem podmiotów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów – dwa podmioty, pozwolenie na wytworzenie odpadów uwzględniające przetwarzanie odpadów - dwa podmioty.

¹² Z dniem 6 marca 2020 r., na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1592, ze zm.), dalej: „ustawa o zmianie ustawy o odpadach”.

¹³ W dwóch z tych podmiotów zlokalizowane były także instalacje do termicznego przekształcania odpadów innych niż niebezpieczne.

¹⁴ Informatyczny System Kontroli.

¹⁵ Obejmowały one w szczególności dane rejestrowe zakładu, zgodne z informacją zawartą w KRS /CEIDG (nazwa, dane adresowe, dane kontaktowe, nr KRS/nr wpisu do ewidencji CEIDG, dane dotyczące przedstawiciela, wspólników), opis działalności zakładu, dane dotyczące eksploatowanej instalacji, posiadanych decyzji innych organów, dane związane z prowadzonymi kontrolami (historia kontroli i działań pokontrolnych).

¹⁶ Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.

¹⁷ Pozwolenie zintegrowane, zezwolenie na przetwarzanie odpadów, pozwolenie na wytworzenie odpadów uwzględniające przetwarzanie odpadów.

¹⁸ Cztery w 2018 r., trzy w 2020 r., pięć w 2021 r., osiem w 2022 r. i dwie w I kwartale 2023 r.

¹⁹ Dalej: „Marszałek”.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski wydał dwa polecenia (przekazane do wiadomości WIOŚ) dotyczące unieszkodliwiania odpadów powstałych w wyniku leczenia osób zakażonych wirusem Sars-CoV-2²⁰.

(akta kontroli str. 120, 128-130)

WIOŚ posiadał także informacje o funkcjonujących na terenie województwa podmiotach przetwarzających termicznie odpady bez wymaganych zezwoleń lub pozwoleń. W latach 2018-2023 (I kwartał) Inspektorat zidentyfikował 59 takich podmiotów²¹. Źródłem danych o tych podmiotach były wpływające do Inspektoratu zgłoszenia (w tym skargi i wnioski) dotyczące nieprawidłowych działań w obszarze termicznego przekształcania odpadów oraz informacje pozyskane w trakcie podejmowanych w tym zakresie kontroli lub czynności na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji.

Zastępca Wojewódzkiego Inspektora wyjaśniła, że dane dotyczące 53 podmiotów, w których przeprowadzane były działania kontrolne, znajdują się w ewidencji prowadzonej przy wykorzystaniu ISK. Natomiast w pozostałych przypadkach, w których podjęto tylko czynności na podstawie art. 10b ww. ustawy, informacje o podmiotach zawarte są w dokumentach przypisanych do tych działań.

(akta kontroli str. 131-135, 234-235)

2. W WIOŚ obowiązywały opracowane przez GIOŚ zasady sporządzania planów kontroli oraz analizy wielokryterialnej oddziaływania na środowisko zakładów znajdujących się w ewidencji ISK, w wyniku której identyfikowano zakłady, które były przedmiotem działań kontrolnych Inspektoratu w danym roku. Plany kontroli WIOŚ na lata 2018-2023, zostały sporządzone na podstawie analizy oraz oceny zagrożeń życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, a także prawdopodobieństwa naruszenia prawa przez podmioty w ramach wykonywanej przez nie działalności. W analizach tych uwzględniano także podmioty przetwarzające odpady przez ich termiczne przekształcanie, w tym zakres działalności zakładu, zgłoszenia interwencyjne, otrzymywane przez Inspektorat pozwolenia oraz wyniki wcześniejszych kontroli (stwierdzenie naruszeń w zakresie zanieczyszczenia środowiska; brak działań naprawczych lub działań zmierzających do usuwania lub ograniczania skutków poważnych awarii; naruszenie standardów emisji określonych w przepisach prawa i decyzjach administracyjnych oraz innych warunków decyzji powodujące pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi).

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że wykorzystywany w pracy inspekcyjnej system ISK umożliwiał wygenerowanie imiennego wykazu zakładów proponowanych do ujęcia w rocznym planie kontroli, jednak wykaz ten nie był obligatoryjny i stanowił jedynie element pomocniczy przy przygotowywaniu rocznego planu kontroli w terenie. Był on poddawany weryfikacji pod kątem potrzeb i zadań specyficznych dla województwa, z uwzględnieniem zasobów kadrowych i rezerwy czasowej na kontrole pozaplanowe.

(akta kontroli str. 36-42, 76-80, 123-124)

Przy ustalaniu rocznego planu kontroli Wojewódzki Inspektor brał pod uwagę przygotowane przez GIOŚ wytyczne do planowania, zawierające m.in. cele kontroli, które przypisane do konkretnego zakładu w planie wskazywały zakres kontroli w poszczególnych podmiotach. Plany kontroli były na bieżąco korygowane w związku

²⁰ Oba polecenia (wydane w 2021 r. i w 2022 r.) dotyczyły jednego z podmiotów posiadających instalację do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych.

²¹ W tym siedem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej.

z nieprzewidzianymi zdarzeniami losowymi lub koniecznością wykonania kontroli nieuwjętych w planie.

(akta kontroli str. 77-80, 123-124)

W planach pracy sporządzonych na lata 2018-2023 (I kwartał) Wojewódzki Inspektor uwzględnił kontrole podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie z wymaganą dla każdego z nich częstotliwością kontroli. Na podstawie rocznych harmonogramów ustalono, że we wskazanym okresie w WIOŚ zaplanowano przeprowadzenie łącznie 14 kontroli w ośmiu podmiotach prowadzących działalność w tym zakresie na podstawie wymaganych zezwoleń lub pozwoleń (po trzy w 2018 r. i 2021 r., cztery w 2019 r., dwie w 2022 r. oraz po jednej w 2020 r. i w I kwartale 2023 r.)²². Podmioty wytypowane do kontroli zaliczono do I, II, III i IV kategorii²³. Cztery podmioty nie zostały uwjęte w planach kontroli²⁴. W przypadku dwóch z nich (zaliczonych do II i III kategorii) w okresie objętym kontrolą przeprowadzane były kontrole pozaplanowe, w tym m.in. na podstawie art. 41 a ustawy o odpadach²⁵. Przyczyną nieplanowania kontroli w dwóch pozostałych podmiotach (zaliczonych do IV kategorii) było wygaśnięcie w 2020 r. posiadanych przez nie decyzji udzielających zezwolenia na termiczne przetwarzanie odpadów w procesie odzysku R1²⁶.

(akta kontroli str. 81-84, 105, 107-115, 119-124, 232-234)

W objętym kontrolą okresie zrealizowanych zostało 11 z 14 zaplanowanych kontroli (78,6%)²⁷. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że przyczyną niewykonania kontroli zgodnie z planem były m.in.: problemy kadrowe (rezygnacje z pracy i długotrwałe nieobecności inspektorów), duża liczba przeprowadzanych kontroli pozaplanowych m.in. interwencyjnych, w trybie art. 41a ustawy o odpadach i na wnioski innych organów (w tym także w podmiotach, w których nie zostały przeprowadzone kontrole planowe), a w 2021 r. dodatkowo stan epidemii COVID-19 i związane z nim ograniczenia działalności podmiotów i nieobecności pracowników oraz izolacje, kwarantanny i zwolnienia chorobowe inspektorów WIOŚ.

(akta kontroli str. 81-84, 105, 107-115, 120-121)

W przypadku podmiotów funkcjonujących na podstawie pozwoleń zintegrowanych, które nie zostały uwjęte w planach kontroli oraz podmiotów, w których nie przeprowadzono zaplanowanych kontroli, zachowana została wymagana art. 5a ust. 4 ustawy o Inspekcji częstotliwość kontroli.

(akta kontroli str. 81-84)

3. W okresie objętym kontrolą do WIOŚ wpłynęło 11 wniosków od organów ochrony środowiska²⁸ o przeprowadzenie kontroli na podstawie art. 41a ustawy o odpadach

²² Zakres tych kontroli obejmował m.in. eksploatację instalacji do termicznego przekształcania odpadów i przestrzeganie przepisów w tym zakresie.

²³ Zgodnie z prowadzoną przez WIOŚ analizą ryzyka, podmioty typowane do kontroli dzieli się na kategorie od I do V, w zależności od uciążliwości dla środowiska (I – bardzo duża, II – duża, III – umiarkowana, IV – mała i V – znikoma) i częstotliwości kontroli (zakłady I kategorii podlegają kontroli co roku, II – nie rzadziej niż raz na trzy lata, III-V – decyzja o ujęciu w planie kontroli od 2021 r. należy do WIOŚ. W latach 2018-2020 częstotliwość kontroli dla zakładów III, IV i V kategorii wynosiła (odpowiednio) co cztery i pięć lat lub rzadziej, a zakłady V kategorii nie musiały być ujmowane w planach kontroli. Z ośmiu uwjętych w planach kontroli podmiotów: po dwa zaliczono do I, III i IV kategorii, a jeden zakwalifikowano w 2019 r. do III, a w 2021 r. – do II kategorii.

²⁴ Po jednym z II i III kategorii i dwa przypisane do IV kategorii.

²⁵ W podmiocie przypisanym do II kategorii w okresie objętym kontrolą inspektorzy WIOŚ przeprowadzili łącznie pięć kontroli pozaplanowych, w tym dwie w trybie art. 41a ustawy o odpadach; w podmiocie przypisanym do III kategorii we wskazanym okresie przeprowadzona była jedna kontrola pozaplanowa w trybie art. 41a ustawy o odpadach.

²⁶ Wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii.

²⁷ Nie zrealizowano jednej kontroli w 2019 r. (podmiot zaliczony do IV kategorii) i dwóch kontroli w 2021 r. (podmioty zaliczone do II i III kategorii).

²⁸ Wszystkie od Marszałka.

w związku z wnioskami przedsiębiorców o wydanie albo zmianę decyzji obejmującej przetwarzanie odpadów przez ich termiczne przekształcanie²⁹. Wnioski o zmiany decyzji dotyczyły m.in. dostosowania do aktualnych przepisów ustawy o odpadach, zwiększenia ilości odpadów przewidzianych do wytworzenia i przetworzenia, rozbudowy, remontu i modernizacji instalacji, aktualizacji rodzajów przetwarzanych odpadów.

Analiza realizacji przez WIOŚ ww. wniosków wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach wnioskowane kontrole zostały zrealizowane³⁰;
- w ramach kontroli Inspektorzy WIOŚ przeprowadzali oględziny – w zależności od przedmiotu wniosku – instalacji, miejsc magazynowania odpadów, systemu wizyjnego kontroli, a ponadto analizowali dokumentację załączoną do wniosku;
- w każdym przypadku z czynności kontrolnych sporządzono protokół, zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o Inspekcji, w którym wskazywano jakie prowadzono działania oraz jakie były ustalenia tych kontroli;
- we wszystkich kontrolach udział wzięli przedstawiciele organu ochrony środowiska, który wnioskował o kontrole;
- w trakcie dwóch kontroli stwierdzono naruszenia, które nie dotyczyły jednak termicznego przekształcania odpadów i nie miały wpływu na wydane postanowienia w przedmiocie spełnienia wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska³¹;
- po przeprowadzeniu kontroli Wojewódzki Inspektor, zgodnie z art. 41a ust. 3 ustawy o odpadach, wydawał postanowienie w przedmiocie spełnienia wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska;
- we wszystkich przypadkach opinia Wojewódzkiego Inspektora była pozytywna; postanowienia wydano w terminie od 11 do 304 dni od wpływu wniosku o kontrolę, przy czym kontrole wszczynano po upływie od sześciu do 227 dni od dnia wpływu wniosku, a od zakończenia czynności kontrolnych do wydania postanowienia upłynęło od trzech do 32 dni.

(akta kontroli str. 136-165)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że czas rozpatrywania wniosków o przeprowadzenie kontroli wynikał z faktu, że zakłady wnioskujące o wydanie lub zmianę pozwolenia zintegrowanego eksploatują duże instalacje, w których prowadzone są skomplikowane i wieloetapowe procesy odzysku. Wskazał, że: *przesyłane wnioski liczyły niekiedy ok. 500 stron, zawierały liczne uzupełnienia i znaczną liczbę załączników. Przeanalizowanie takiej ilości materiału wymagało od inspektora prowadzącego zaangażowania dużej ilości czasu. (...) Ponadto kontrole w trybie art. 41a ustawy o odpadach prowadzone są przy współudziale przedstawiciela organu wydającego (starosta, marszałek), co związane jest z ustaleniem dogodnego terminu dla każdej ze stron. (...) Działania prowadzone w okresie pandemicznym (...) wiązały*

²⁹ Jeden wniosek dotyczył wydania pozwolenia zintegrowanego obejmującego przetwarzanie odpadów, jeden wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania i przetwarzania odpadów, jeden zmiany pozwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów, a osiem - zmiany pozwolenia zintegrowanego obejmującego eksploatację instalacji do termicznego przekształcania odpadów.

³⁰ Wojewódzki Inspektor przeprowadził po jednej kontroli w latach 2019-2020 i po cztery kontrole w latach 2021-2022. W 2018 r. i w I kwartale 2023 r. kontrole w trybie art. 41a ustawy o odpadach nie były przeprowadzane.

³¹ W jednym przypadku podmiot nie przesłał do WIOŚ wyników pomiarów ilości pobranej wody z ujęcia wody podziemnej za rok 2021 oraz nie posiadał aktualnych legalizacji eksploatowanych wodomierzy zamontowanych na terenie zakładu; w drugim stwierdzono skraplanie oparów z linii technologicznych (do produkcji mączki drobiowej i tłuszczu oraz do produkcji mączki z pierza) zamiast ich kierowania do termooksydatora oraz nieprowadzenie z właściwą częstotliwością rejestru wilgotności i pH złoża w biofiltrze oraz niewykonanie w sezonie letnim okresowych pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji do przetwórstwa ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

się również z ograniczeniami mającymi na celu zmniejszenie transmisji wirusa Sars-CoV-2, co przekładało się na ilość prowadzonych kontroli jak i na czas, w którym były one prowadzone.

(akta kontroli str. 121-122)

4. W WIOŚ obowiązywały, ustalone przez GIOŚ, wewnętrzne procedury i wytyczne dotyczące przeprowadzania kontroli, obejmujące m.in. przesłanki: wykonywania pomiarów emisji substancji do powietrza, pobierania próbek odpadów, wykorzystywania specjalistycznego sprzętu, udziału innych osób posiadających specjalistyczną wiedzę. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że w praktyce każdorazowo rozważana jest zasadność i możliwość przeprowadzenia badań, wykorzystania sprzętu lub udziału w kontrolach dodatkowych osób.

(akta kontroli str. 43-60, 123-124)

W okresie objętym kontrolą Wojewódzki Inspektor przeprowadził 11 kontroli planowych w ośmiu podmiotach przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie, prowadzących działalność w tym zakresie na podstawie wymaganych zezwoleń lub pozwoleń.

Badanie dokumentacji pięciu z ww. kontroli³² wykazało, że:

- we wszystkich przestrzegano obowiązujących w WIOŚ wewnętrznych procedur i wytycznych przeprowadzania kontroli;
- w trzech przypadkach były to kontrole problemowe, a w dwóch kompleksowe; w toku czterech z nich uwzględniono dodatkowo: [1] informacje przesłane drogą elektroniczną przez mieszkańca Bydgoszczy w sprawie pracy spalarni, [2] kwestie podnoszone przez burmistrza Miasta i Gminy Piotrków Kujawski oraz Komendę Powiatową Policji w Radziejowie dotyczące uciążliwości zakładu w zakresie spalania odpadów oraz emisji hałasu, [3] wniosek Marszałka o przeprowadzenie kontroli przed wydaniem pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie odpadów, [4] zagadnienia związane z zakończeniem rozruchu instalacji do przetwórstwa produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego o czym poinformował podmiot;
- działania podjęte przez inspektorów WIOŚ w toku badanych kontroli obejmowały m.in.: analizę udostępnionych dokumentów mających związek z problematyką kontroli; przeprowadzenie oględzin obiektów, instalacji, urządzeń, miejsc magazynowania odpadów itp. wraz z wykonaniem dokumentacji fotograficznej; przyjmowanie oświadczeń oraz pisemnych lub ustnych wyjaśnień;
- w jednym przypadku podczas kontroli przeprowadzono kontrolne pomiary emisji poziomu hałasu z zakładu do środowiska zewnętrznego³³;
- w dwóch kontrolach uczestniczyli specjaliści z Centralnego Laboratorium Badawczego Oddział GIOŚ w Bydgoszczy³⁴, a w jednej z nich dodatkowo przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego³⁵;

³² Protokoły kontroli nr WLO 145/2018, WIOS-BYDG 24/2018, WIOS-BYDG 250/2018, WIOS-BYDG 23/2019, WIOS-BYDG 240/2022.

³³ Pomiary przeprowadzono w porze dziennej podczas pracy zakładu. Wykazały dotrzymanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku (protokół kontroli nr WLO 145/2018).

³⁴ Protokoły kontroli nr WIOS-BYDG 23/2019, WIOS-BYDG 240/2022.

³⁵ Protokół kontroli nr WIOS-BYDG 240/2022.

- z każdej kontroli sporządzono protokół zawierający m.in.: informacje o kontrolowanym podmiocie, w tym rodzaj prowadzonej działalności; uzasadnienie konieczności podjęcia czynności kontrolnych; ustalenia w zakresie przestrzegania zasad ochrony środowiska; naruszenia; popełnione wykroczenia i zastosowane sankcje;
- w trakcie trzech kontroli stwierdzono naruszenia, przy czym w jednym przypadku³⁶ dotyczyły one termicznego przekształcania odpadów (naruszenie warunków pozwolenia zintegrowanego w zakresie ilości przetworzonego odpadu niebezpiecznego o kodzie 18 01 03³⁷). Naruszenia stwierdzone w dwóch pozostałych przypadkach³⁸ nie dotyczyły termicznego przekształcania odpadów i związanych z nim emisji³⁹;
- w związku z ustalonymi nieprawidłowościami zastosowano pouczenia⁴⁰ i dodatkowo w jednym przypadku wydano zarządzenie pokontrolne, przesłane do wiadomości Marszałkowi⁴¹;
- realizację działań służących wyeliminowaniu nieprawidłowości inspektorzy WIOŚ monitorowali w trakcie kolejnych kontroli (planowych lub pozaplanowych) poszczególnych podmiotów.

(akta kontroli str. 105, 168-171, 173-229, 421-425)

W latach 2018-2023 (I kwartał) w związku ze stwierdzeniem naruszeń w zakresie termicznego przekształcania odpadów, inspektorzy WIOŚ udzielili czterech pouczeń⁴² oraz nałożyli 51 grzywien w drodze mandatu karnego⁴³ na 50 podmiotów⁴⁴. Łączna kwota mandatów wyniosła 24,5 tys. zł⁴⁵. Podstawą nałożenia grzywny było we wszystkich przypadkach stwierdzenie (w toku kontroli lub działań określonych w art.10b ustawy o Inspekcji) spalania odpadów⁴⁶, co stanowiło naruszenie nakazu termicznego przekształcania odpadów w spalarni odpadów lub współspalarni odpadów (art. 191 ustawy o odpadach). Dodatkowo w jednym przypadku Wojewódzki

³⁶ Protokół kontroli WIOS-BYDG 24/2018.

³⁷ 18 01 03* - Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady, itp.), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82). Pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka zezwalało na przetworzenie w instalacji do termicznego przekształcania odpadów 2 000,000 Mg/rok ww. odpadu, natomiast w 2017 r. przetworzono w ww. instalacji 2 303.5147 Mg odpadu o kodzie 18 01 03*.

³⁸ Protokoły kontroli: WIOS-BYDG 250/2018, WIOS-BYDG 240/2022.

³⁹ W jednym przypadku stwierdzono naruszenie warunków pozwolenia zintegrowanego: przekroczenie ilości wytworzonego w 2017 r. odpadu o kodzie 15 02 02* sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB). Pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka zezwalało na wytworzenie odpadu o kodzie 15 02 02* w ilości 0,530 Mg, a w 2017 r. wytworzono 0,570 Mg. W drugim przypadku stwierdzono wytwarzanie od 11 grudnia 2021 r. odpadów z instalacji do oczyszczania ścieków bez wymaganego pozwolenia (decyzja Marszałka była ważna do 10 grudnia 2021 r.; podmiot złożył wniosek o wydanie nowego pozwolenia, jednak do zakończenia kontroli decyzji nie uzyskał).

⁴⁰ Protokoły kontroli: WIOS-BYDG 24/2018, WIOS-BYDG 250/2018, WIOS-BYDG 240/2022.

⁴¹ Dotyczy kontroli oznaczonej nr WIOS-BYDG 250/2018. Podmiot, we wskazanym w zarządzeniu pokontrolnym terminie, poinformował o podjętych i zrealizowanych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniu naruszeń (pismo przesłane do wiadomości Marszałka).

⁴² Pouczenia dotyczyły czterech podmiotów, w tym jednego posiadającego pozwolenie zintegrowane obejmujące procesy przetwarzania odpadów przez ich termiczne przekształcanie.

⁴³ 47 mandatów w wysokości 500 zł, dwa w wysokości 300 zł i dwa w wysokości 200 zł.

⁴⁴ Na jeden z podmiotów grzywna w drodze mandatu karnego nałożona została dwukrotnie – 500 zł w 2020 r. i 500 zł 2021 r.

⁴⁵ W 2018 r. dziewięć mandatów na kwotę 4,2 tys. zł, w 2019 r. – 10 na kwotę 4,5 tys. zł, w 2020 r. – 11 na kwotę 5,3 tys. zł, w 2021 r. – cztery na kwotę 2,0 tys. zł, w 2022 r. – 14 mandatów na kwotę 7,0 tys. zł i w I kwartale 2023 r. – trzy na kwotę 1,5 tys. zł.

⁴⁶ M.in.: odpadów opakowaniowych, kabli, tektury, elementów z tworzyw sztucznych, przepracowanych olejów silnikowych, odpadów pochodzących z produkcji stolarskiej, zużytych opon, odpadów komunalnych, ubrań).

Inspektor wystąpił do Sądu Rejonowego w Lipnie z wnioskiem o ukaranie sprawcy karą grzywny w wysokości 1000 zł⁴⁷.

(akta kontroli str. 426-438)

5. Rejestracja zgłoszeń (w tym skarg i wniosków) dotyczących nieprawidłowych działań podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie lub zagrożeń wynikających z prowadzonej przez nie działalności, prowadzona była w WIOŚ w elektronicznym systemie obsługi dokumentów, poprzez nadanie indywidualnego numeru RKP⁴⁸.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że następnie zgłoszenia interwencyjne rejestrowane są w pliku Excel, w którym odnotowuje się m.in.: datę wpływu zgłoszenia, problematykę przedstawioną w zgłoszeniu, sposób załatwienia sprawy (rozpatrzenie sprawy we własnym zakresie lub przekazanie jej według właściwości do załatwienia przez inny uprawniony organ).

(akta kontroli str.168)

W okresie objętym kontrolą w WIOŚ zarejestrowano 262 zgłoszenia (w tym skargi i wnioski)⁴⁹ dotyczące nieprawidłowości związanych z termicznym przekształcaniem odpadów lub zagrożeń wynikających z prowadzenia takiej działalności. Zgłaszającymi były w większości osoby fizyczne (157 zgłoszeń), które przekazywały skargę lub wniosek o interwencję bezpośrednio do WIOŚ lub za pośrednictwem innych organów (GIOŚ, wojewoda, burmistrz, wójt, starosta). Zarejestrowano ponadto 78 zgłoszeń anonimowych i 27 zgłoszeń innych podmiotów (urząd miasta, wójt, burmistrz, komenda policji, straż miejska, straż pożarna, fundacja). Sprawy poruszane przez zgłaszających dotyczyły najczęściej podejrzenia spalania/spalania odpadów (np. poprodukcyjnych, tworzyw sztucznych, kabli), uciążliwości zapachowej i/lub zadymienia oraz niewłaściwej gospodarki odpadami. W 36 zgłoszeniach nie zawarto danych na temat podmiotu przetwarzającego termicznie odpady i/lub powodującego zanieczyszczenie powietrza. W pozostałych wskazywano osobę fizyczną (27 zgłoszeń) lub inny podmiot (199 zgłoszeń)⁵⁰. W przypadku 202 zgłoszeń WIOŚ przeprowadził kontrole⁵¹ lub podjął działania określone w art. 10b ustawy o Inspekcji⁵², 59 spraw zostało przekazanych wg właściwości (m.in. do właściwego wójta/burmistrza/prezydenta miasta, straży miejskiej, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego), a jedna sprawa pozostawiona została bez rozpatrzenia⁵³.

(akta kontroli str. 237-261)

⁴⁷ W sprawie nie zastosowano grzywny w drodze mandatu karnego, gdyż w toku prowadzonych czynności ustalono, że spalanie odpadów nie było aktem jednorazowym. Dlatego w ocenie Inspektoratu nałożenie mandatu w wysokości 500 zł byłoby dla sprawcy za mało dotkliwe.

⁴⁸ Zgłoszeń dokonywano m.in. telefonicznie na numery alarmowe podane na [stronie internetowej WIOŚ](#): (dostęp 6 września 2023 r.), poprzez interaktywny formularz „ZGŁOŚ INTERWENCJĘ” na stronie GIOŚ (link na [stronie internetowej WIOŚ](#): (dostęp 6 września 2023 r.), bezpośrednio do Wojewódzkiego Inspektora lub upoważnionego pracownika w godzinach pracy WIOŚ, pisemnie, faxem, mailem na adres: wios@wios.bydgoszcz.pl, poprzez elektroniczną platformę e-PUAP. Wniesienie skargi lub wniosku ustnie dokumentowano protokołem.

⁴⁹ W 2018 r. – 37, w 2019 r. – 46, w 2020 r. – 58, w 2021 r. – 55, w 2022 r. – 50, w I kwartale 2023 r. – 16.

⁵⁰ W dwóch zgłoszeniach wskazano dwa podmioty przetwarzające termicznie odpady na podstawie wymaganych pozwoleń lub zezwoleń.

⁵¹ Łącznie 127 kontroli, w poszczególnych latach odpowiednio: 28, 30, 25, 26, 14 i cztery.

⁵² Działania te podjęto w przypadku 75 zgłoszeń (trzech w 2019 r., 13 w 2020 r., 15 w 2021 r., 32 w 2022 r. i 12 w I kwartale 2023 r.).

⁵³ Zgłaszający nie podał danych kontaktowych, a informacje zawarte w zgłoszeniu były niewystarczające do podjęcia przez WIOŚ jakichkolwiek działań.

Badanie działań podjętych w związku z pięcioma zgłoszeniami dotyczącymi nieprawidłowości związanych z przetwarzaniem odpadów przez ich termiczne przekształcanie⁵⁴ wykazało, że:

- w każdym przypadku przeprowadzono kontrolę pozaplanową – interwencyjną;
- czynności kontrolne podjęto w terminie od jednego do 47 dni od wpływu zgłoszenia;
- we wszystkich przypadkach, zgodnie z 11 ust. 1 ustawy o Inspekcji, sporządzono protokół;
- w trakcie wszystkich objętych badaniem kontroli stwierdzono naruszenia, które w zakresie termicznego przekształcania odpadów dotyczyły: [1] spalania w piecu zakładowej kotłowni odpadów o kodzie 15 01 01 (opakowania z papieru i tektury), odpadów złomu metalowego i odpadów tworzyw sztucznych – naruszenie nakazu termicznego przekształcania odpadów w spalarni lub współspalarni odpadów⁵⁵; [2] spalania w kotłowni zakładowej odpadu o kodzie 03 01 05 (trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir, inne niż wymienione w 03 01 04) bez wymaganego zezwolenia⁵⁶; [3] przetwarzania odpadów w procesie R1 bez wymaganego zezwolenia (odpady z papieru i tektury)⁵⁷; [4] przetwarzania odpadów w procesie R1 bez wymaganego zezwolenia (drewno pochodzące z rozbiórek, drewno z palet, resztki ze stolarni pochodzące z wyrobu dekoracji, tj. odpady drewna)⁵⁸; [5] przetwarzania odpadów o kodzie 15 01 03 (opakowania drewniane) w procesie odzysku R1 bez wymaganego zezwolenia (podmiot nie złożył w wymaganym terminie wniosku o zmianę posiadanej decyzji – dostosowanie do aktualnych przepisów ustawy o odpadach)⁵⁹;
- w czterech przypadkach ustalenia kontroli potwierdziły informacje zawarte w zgłoszeniach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podjęte zostały następujące działania:

- w jednym przypadku wobec osoby odpowiedzialnej zastosowano sankcję w postaci mandatu karnego w wysokości 500 zł⁶⁰; podstawą nałożenia grzywny był art. 191 ustawy o odpadach;
- w czterech przypadkach Wojewódzki Inspektor wydał decyzje wymierzające administracyjne kary pieniężne⁶¹; podstawą wydania decyzji był art. 194 ust. 4 ustawy o odpadach;
- w trzech przypadkach Wojewódzki Inspektor dodatkowo wydał decyzje w przedmiocie wstrzymania działalności w zakresie przetwarzania odpadów

⁵⁴ W tym jedno zgłoszenie dotyczące podmiotu posiadającego zezwolenie na termiczne przekształcanie odpadów. Informacje zawarte w zgłoszeniach dotyczyły niewłaściwego gospodarowania odpadami tj. termicznego przekształcania odpadów poza instalacjami i emisji wyjątkowo uciążliwego i drażniącego pyłu; spalania przez wskazane podmioty odpadów/odpadów poprodukcyjnych i związanych z nim zanieczyszczeń powietrza; podejrzenia spalania odpadów.

⁵⁵ Protokół kontroli nr WIOS BYDG 63/2018.

⁵⁶ Protokół kontroli nr TOR 284/2020.

⁵⁷ Protokół kontroli nr WLO 217/2022.

⁵⁸ Protokół kontroli nr WIOS-BYDG 559/2022.

⁵⁹ Protokół kontroli nr WLO 20/2021.

⁶⁰ Protokół kontroli nr WIOS BYDG 63/2018.

⁶¹ Protokoły kontroli nr WLO 217/2022, nr WIOS-BYDG 559/2022, nr WLO 20/2021 i nr TOR 284/2020. Wysokość kar wyniosła odpowiednio: 1000 zł, 5000 zł, 10 000 zł i 11 706 zł.

w procesie odzysku R1 bez wymaganego zezwolenia na przetwarzanie odpadów⁶²; podstawą wydania decyzji był art. 32 ust. 1a ustawy o odpadach;

- w odniesieniu do trzech podmiotów Wojewódzki Inspektor wydał także zarządzenia pokontrolne⁶³, a w dwóch przypadkach na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy o Inspekcji przekazał właściwym organom informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli⁶⁴.

(akta kontroli str. 258-425)

6. W latach 2018-2023 (I kwartał) Wojewódzki Inspektor wydał sześć decyzji wstrzymujących działalność podmiotu przetwarzającego odpady przez ich termiczne przekształcanie: trzy w 2021 r., dwie w 2022 r. i jedną w I kwartale 2023 r. Podstawą wydania wszystkich decyzji był art. 32 ust. 1a ustawy o odpadach. W trakcie przeprowadzonych kontroli interwencyjnych poprzedzających wydanie tych decyzji inspektorzy WIOŚ stwierdzili w każdym przypadku termiczne przetwarzanie odpadów⁶⁵ w procesie odzysku R1, bez wymaganego zezwolenia.

Ustalono ponadto, że w 2018 r. (przed wejściem w życie art. 32 ust. 1a ustawy o odpadach⁶⁶) Wojewódzki Inspektor wydał trzy zarządzenia pokontrolne, w których zalecił zaprzestania termicznego przekształcania odpadów, w dwóch przypadkach w związku z brakiem wymaganego zezwolenia⁶⁷, a w trzecim przypadku w związku ze spalaniem odpadów w instalacji nieujętej w obowiązującej decyzji starosty⁶⁸. We wszystkich przypadkach podmioty, w terminie wskazanym w zarządzeniu pokontrolnym, przekazały informacje o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniach naruszeń.

(akta kontroli str. 454-480)

Wojewódzki Inspektor monitorował wykonanie pięciu z ww. decyzji wstrzymujących działalność poprzez przeprowadzanie kontroli sprawdzających (planowych, pozaplanowych) lub czynności w trybie art. 10b ustawy o inspekcji oraz weryfikowanie wpływających zgłoszeń i wniosków o interwencje dotyczących nieprawidłowości związanych z termicznym przekształcaniem odpadów. W jednym przypadku nie przeprowadzono działań sprawdzających⁶⁹, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 454-455, 481)

Inspektorat wypełnił obowiązki informacyjne w zakresie zamieszczenia w publicznie dostępnych wykazach danych o decyzjach wstrzymujących działalność posiadacza odpadów (art. 21 ust. 2 pkt 25 lit. k ustawy o udostępnianiu informacji). Zawartość wykazów udostępnionych przez WIOŚ⁷⁰ nie odpowiadała jednak wymogom

⁶² Dotyczy kontroli: nr WLO 20/2021, nr WLO 217/2022, nr WIOS-BYDG 559/2022.

⁶³ Dotyczy kontroli: nr WLO 20/2021, nr WIOS BYDG 63/2018 i nr TOR 284/2020. W jednym przypadku zarządzenie zostało przesłane do wiadomości do właściwego starosty. We wszystkich przypadkach podmioty, we wskazanym w zarządzeniu pokontrolnym terminie, poinformowały o podjętych i zrealizowanych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniach naruszeń.

⁶⁴ Dotyczy kontroli: nr WLO 20/2021 i nr WLO 217/2022. Informacje przesłane zostały do Marszałka oraz Powiatowego Inspektora nadzoru Budowlanego.

⁶⁵ M.in. opakowań drewnianych, odpadów z papieru i tektury, opakowań z tworzyw sztucznych, sklejki, metalowych elementów, drewna pochodzącego z rozbiórek.

⁶⁶ Artykuł 32 został zmieniony ustawą o zmianie ustawy o odpadach. Ustawodawca w nowo dodanym ust. 1a przewidział obowiązek wydania przez WIOŚ decyzji wstrzymującej działalność posiadacza odpadów, w przypadku, gdy posiadacz ten zbiera lub przetwarza odpady bez wymaganego zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

⁶⁷ Zarządzenia pokontrolne znak: WIOŚ-WI.7023.6.15.2018.JGo z 30 kwietnia 2018 r., WIOŚ-WI.7023.6.18.2018.JGo z 24 maja 2018 r.

⁶⁸ Zarządzenie pokontrolne znak: WIOŚ-WI.7023.6.2.2018.AB z 4 stycznia 2018 r.

⁶⁹ Decyzja WIOŚ-WI.7060.16.2021.AC z 2 grudnia 2021 r.

⁷⁰ [Link](#) (dostęp 1 września 2023 r.).

rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie⁷¹, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 537-542)

7. W latach 2018-2023 (I kwartał) Wojewódzki Inspektor wydał łącznie dziewięć decyzji wymierzających administracyjne kary pieniężne dziewięciu podmiotom przetwarzającym odpady przez ich termiczne przekształcanie. Łączna kwota nałożonych kar wyniosła 81,7 tys. zł⁷².

(akta kontroli str. 482-536)

Podstawą nałożenia kar pieniężnych było w ośmiu przypadkach przetwarzanie odpadów⁷³ bez wymaganego zezwolenia, a w jednym przypadku – niezgodnie z posiadanym zezwoleniem (art. 194 ust. 4 lub art. 194 ust. 1 pkt 4⁷⁴ ustawy o odpadach). Sześć decyzji stało się ostatecznymi⁷⁵ (pięć z nich objęto badaniem), a od trzech złożono odwołania, do zakończenia czynności kontrolnych NIK nie zostały one rozpatrzone. Badanie wykazało, że:

- cztery kary zostały zapłacone po otrzymaniu decyzji⁷⁶;
- w jednym przypadku⁷⁷ kara nie została wpłacona w terminie, co skutkowało wystawieniem upomnienia⁷⁸ zawierającego wezwanie do wykonania obowiązku uregulowania należności, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego; kara (z należnymi odsetkami) została uregulowana cztery dni po doręczeniu upomnienia.

(akta kontroli str. 235, 482-484)

Informacje o powyższych decyzjach wymierzających administracyjne kary pieniężne na podstawie ustawy o odpadach, nie wymagały zamieszczenia w publicznie dostępnych wykazach udostępnionych przez Inspektorat.

(akta kontroli str. 537-542)

8. W okresie objętym kontrolą WIOŚ realizował obowiązki wynikające z art. 2 ust. 1 pkt 17 oraz art. 17 ustawy o Inspekcji, dotyczące współpracy z innymi organami⁷⁹. Analiza dokumentacji objętej szczegółowym badaniem, wskazanej w pkt 3-5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego (badanie dokumentacji z łącznie 15 kontroli) wykazała, że w przypadku stwierdzonych naruszeń Wojewódzki Inspektor informował burmistrza, Marszałka, właściwego starostę i inne organy (Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego) o nieprawidłowościach wykrytych w wyniku kontroli podmiotów przetwarzających odpady przez ich termiczne przekształcanie. W odniesieniu do badanych przypadków przekazał łącznie siedem takich informacji

⁷¹ Dz. U. Nr 186, poz. 1249, dalej: „rozporządzenie w sprawie formy publicznie dostępnych wykazów”.

⁷² W 2018 r. dwie decyzje w wysokości 1,0 tys. zł każda; w 2021 r. cztery decyzje w tym po jednej w wysokości: 1,0 tys. zł, 10,0 tys. zł, 11,7 tys. zł i 50,0 tys. zł; w 2022 r. dwie decyzje w wysokości 1,0 tys. zł każda; w I kwartale 2023 r. jedna decyzja w wysokości 5,0 tys. zł.

⁷³ Podmiot spalał odpady z drewna tj. płyty wiórowe i pilśniowe w kotle, który nie był ujęty w obowiązującej decyzja starosty udzielającej zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

⁷⁴ Art. 194 ust. 1 pkt 4 w brzmieniu obowiązującym do 4 września 2018 r.

⁷⁵ Decyzje nr WIOŚ-WI.7062.1.1.2018.AB z 28 lutego 2018 r., WIOŚ-WI.7062.1.68.2018.JGo z 22 maja 2018, WIOŚ-DWo-Dzl.7062.1.11.2021.KS z 14 kwietnia 2021 r., WIOŚ-WI.7062.1.18.2021.AC z 28 października 2021 r., WIOŚ-WI.7062.1.30.BKo z 6 kwietnia 2022 r., WIOŚ-DWo-Dzl.7062.1.39.2022.AA z 22 listopada 2022 r.

⁷⁶ WIOŚ-WI.7062.1.1.2018.AB z 28 lutego 2018 r., WIOŚ-DWo-Dzl.7062.1.11.2021.KS z 14 kwietnia 2021 r., WIOŚ-WI.7062.1.30.BKo z 6 kwietnia 2022 r., WIOŚ-DWo-Dzl.7062.1.39.2022.AA z 22 listopada 2022 r.

⁷⁷ WIOŚ-WI.7062.1.18.2021.AC z 28 października 2021 r.

⁷⁸ Nr Up ZU/22/SO-NBP/003/UP/004 z 1 marca 2022 r.

⁷⁹ Organami kontroli, ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi.

(cztery Marszałkowi i po jednej właściwemu staroście, burmistrzowi i Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego)⁸⁰. Dotyczyły one nieprawidłowości wymienionych w pkt 3, 4 i 5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego i przekazane zostały w terminie od jednego do 25 dni od dnia zakończenia kontroli. W jednym przypadku WIOŚ przekazując przedmiotowe informacje wnioskował o udzielenie informacji zwrotnej dotyczącej działań podjętych przez organ i taką odpowiedź otrzymał.

(akta kontroli str. 543-567)

Zastępca Wojewódzkiego Inspektora wyjaśniła, że pomimo ustawowego obowiązku współpracy, WIOŚ posiada szereg porozumień zawartych z innymi organami kontrolnymi oraz organami ścigania (m.in. z Kujawsko-Pomorskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej i Komendantem Wojewódzkim Policji w Bydgoszczy). Wskazała, że: *wszystkie porozumienia dotyczą szeroko pojętej współpracy polegającej m.in. na udzielaniu wzajemnego wsparcia, wymiany informacji w zakresach będących w zainteresowaniu poszczególnych stron porozumień. Żadne z ww. porozumień nie wyszczególnia zasad współpracy w zakresie termicznego przekształcania odpadów. Zawieranie tak szczegółowych porozumień, dotyczących jednego aspektu działań i zadań przypisanych Inspekcji Ochrony Środowiska, nie ma uzasadnienia i prowadziłoby do ograniczenia możliwości współpracy, realizacji porozumienia oraz wykonywania zadań ustawowych przez strony porozumień.*

(akta kontroli str. 235-236)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Inspektoracie nie przeprowadzono działań sprawdzających w przypadku jednej z sześciu wydanych w okresie objętym kontrolą decyzji wstrzymujących działalność podmiotu przetwarzającego odpady przez ich termiczne przekształcanie⁸¹.

(akta kontroli str. 454-455, 481)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Decyzja wstrzymująca została wydana w roku 2021. W tym okresie działania podejmowane przez WIOŚ w Bydgoszczy zostały ograniczone - panujący w kraju stan epidemii COVID-19. Działania podejmowane przez WIOŚ w terenie zostały zawężone do spraw pilnych i wymagających podjęcia natychmiastowych reakcji. W I kwartale 2024 roku planowane jest przeprowadzenie kontroli sprawdzającej.*

(akta kontroli str. 171)

NIK zauważa, że w pozostałych przypadkach uznano te sprawy za pilne i monitorowano realizację decyzji wstrzymujących działalność podmiotu przetwarzającego odpady przez ich termiczne przekształcanie, w tym wydanych w 2021 r. i latach następnych, mimo pandemii. Brak działań sprawdzających dotyczących wskazanej decyzji należy zatem uznać za brak należytej staranności przy weryfikacji wywiązania się przez podmiot objęty tą decyzją z nałożonego nią obowiązku.

⁸⁰ Po jednej w 2018 r., 2022 r. i I kwartale 2023 r. oraz po dwie w 2019 r. i 2021 r.

⁸¹ Decyzja WIOŚ-WI.7060.16.2021.AC z 2 grudnia 2021 r.

2. Zawartość udostępnionych przez WIOŚ wykazów zawierających dane o wydanych w okresie objętym kontrolą decyzjach wstrzymujących działalność posiadacza odpadów (art. 21 ust. 2 pkt 25 lit. k ustawy o udostępnianiu informacji)⁸² nie odpowiadała wymogom rozporządzenia w sprawie formy publicznie dostępnych wykazów - nie zamieszczono kart informacyjnych zawierających dane umożliwiające wyszukiwanie i udostępnianie dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz odnośników do adresów elektronicznych poszczególnych dokumentów.

(akta kontroli str. 537-542)

Zastępca Wojewódzkiego Inspektora wyjaśniła: *W kwietniu 2022 roku ze względów technicznych zaistniała konieczność zmiany systemu informatycznego odpowiedzialnego za poprawne działanie strony bip. Z uwagi na niekompatybilność systemów informatycznych obsługujących stronę bip, dane wcześniej zawarte w przedmiotowych wykazach nie mogły zostać automatycznie przeniesione do nowego systemu i obecnie są sukcesywnie wprowadzane ręcznie. Z uwagi na ilość wprowadzanych informacji jest to proces czasochłonny. Obecnie uzupełniane są informacje o wydanych decyzjach, w kolejnym etapie będą tworzone i zamieszczane karty informacyjne wraz z odnośnikami.*

(akta kontroli str. 236)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Weryfikowanie wykonania przez podmioty przetwarzające odpady przez ich termiczne przekształcanie wszystkich wydanych decyzji wstrzymujących ich działalność w związku z naruszeniem wymagań lub wymogów.
 2. Udostępnianie kompletnych danych o wydanych decyzjach wstrzymujących działalność posiadacza odpadów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania

⁸² [Link](#) (dostęp 1 września 2023 r.).

wnosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 23 października 2023 r.

Kontroler
(-) Jolanta Szydłowska-Hęsiak
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p. o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki